

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

3 An cadat in communitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

ios administrationem habentes, & religiosi &c. Supponit ergo nomen clerici indifferens esse ad seculares, & religiosos. Et sane ille idem titulus de vita & honeste clerici, & ea omnia quae invariis eius Decretis clericis prohibentur, quia sunt ipsi ordini clericali indecentia, non minus sunt prohibita religiosi clerici, quam secularibus: non ergo vera est illa regula, quod nomen clerici usitata significatione (praesertim in iure, quidquid de vulgo sit) secularem tantum clericum comprehendat.

Quamobrem vera sententia est, sub tali suspensione religiosos clericos comprehendere, nisi ex tenore, & aliis circumstantiis, Canonis, vel sententiae alia limitatio colligatur. Hoc probant omnia adducta, & praeterea, quia si sub specialibus nominibus clericorum ordinum suspensio feratur scilicet in omnes sacerdotes, vel in Diaconos, aut Subdiaconos, &c. Qui tale fecerint, nemo (credo) dicit illam pertinere ad seculares tantum, & non ad religiosos in eo ordine existentes (neque enim dici potest sacerdotis, vel Diaconi nomen ex usu determinatum esse ad significandum potius sacerdotem secularem, quam religiosum) ergo idem erit, etiam si generali nomine clericum lex utatur, tum quia sub illa generali appellatione omnes species clericorum comprehenduntur: tum etiam quia nulla maior determinatio fingi potest in communi nomine clericum, sacerdotem, scilicet, vel Diaconum. Loquor autem ex vi verb. quia ex aliis principis solet aliquando huiusmodi sermo ad seculares tantum dirigi, scilicet vel quia materia legis ad eos tantum pertinet, vel quia potestas ferentis mandatum seu statutum solos illos complectitur, ut si sit particularis Episcopi, qui iurisdictionem propriam in religiosos non habeat, vel denique si in lege ipsa verbum aliquod addatur, quo satis significetur mandatum ad religiosos non ferri.

SECTIO III.

An & quomodo suspensio in communitatem ferri possit.

Dico ergo primo, suspensio ferri potest in communitatem, ut supra ostendimus. Ratio vero est, quia ex parte communitatis non est repugnantia, quominus hac poena vel censura affici possit: nam & Capitulum potest esse capax culpae, sicut quaelibet congregatio humana; est etiam capax officii, aut beneficii Ecclesiastici, ut per se notum est, & supra tractando de iurisdictione ad ferendas censuras, sufficienter tactum est, & in discursu huius puncti amplius explicabitur. Ergo etiam est capax priuationis, seu suspensionis ab huiusmodi officio, & beneficio. Aliunde vero Ecclesia non prohibuit Capitulum affici hac poena, imo usum eius probavit & exercuit. Et ratio differentiae inter illam, & excommunicationem fuit, quia hac poena non est adeo spiritualis sicut excommunicatio, id est non priuat internis bonis seu Ecclesiasticis auxiliis, quae ad internam animae salutem ordinantur, & profunt: & ideo non est in hac poena illud animarum periculum, propter quod prohibitum est ne excommunicatio in communitatem feratur: neque est absurdum ut Innocentes aliquando suspensionem ligentur sicut excommunicatione, ut infra dicam. Ut autem hoc amplius explicetur, advertendum est, duobus modis posse communitatem suspendi. Primo praecise ut communitas est, id est, quatenus est unum corpus politicum habens actiones proprias, & bona etiam propria, quae ita pertinent ad totam communitatem, ut ad singulas personas per se non spectent. Secundo potest communitas suspendi, distributive

potius, quam collectivae: ut si Clerus huius civitatis suspendi dicatur, quia omnes & singulae personae clerici suspenduntur. Vnde posset addi tertius modus ex his duobus coalescens, si videlicet suspensio ita feratur in congregationem aliquam, ut & corpus eius collectivae sumptum quoad actiones, aut beneficia eius suspendat, simulque ad singulas personas talis congregationis descendat, easque ad personalibus officiis, aut beneficiis suspendat. Dubitari ergo potest, quo ex his modis suspensio in communitatem feratur, auferri possit: nam & de potestate, & de actu inquirendum est.

De potestate ferendi suspensionem in communitatem.

Dico ergo secundo, suspensio ferri potest in communitatem praecise ut communitas est. Ita conuenit ratio supra facta. Et probatur ex iure, descendendo simul ad singulas species suspensionum. Nam de suspensione ab officio quoad actus collationis beneficiorum habetur in cap. vnic. Ne Sede vacante in 6. cum tamen illa collatio saepe soli Capitulo ut sic conveniat. Idem sumitur ex cap. Romana, & cap. Si sententia, de Sentent. excomm. in 6. & ex Concilio Trident. sess. 24. c. 16. ubi Capitulum, quod sede vacante non constituit Oeconomum & Vicarium tempore & modo ibi praescriptis, facultate constituendi illos ministros priuatur: quod est quasi ab eo munerepro ea vice suspendi.

Suspensio autem ab officio quantum ad actus ordinis non cadit proprie in Capitulum ut sic: quia illi actus non fiunt per totam communitatem, sed per singularem personam. Potest autem Capitulum delegare interdum hos actus ordinis quatenus ad iurisdictionem pendunt, ut Sede vacante confessores creare, Episcopum vocare, qui ordines conferat, & similia iuxta cap. Is cui, de Elect. in 6. additis c. penult. & ult. de Supplend. neglig. Praelat. in 6. & c. Cum nullus, de Tempor. ordin. in 6. cum similibus. Igitur quoad hoc poterit etiam Capitulum suspendi, ne has delegationes seu commissiones faceere valeat: nam eadem est ratio de his, & de alijs actibus iurisdictionis. A beneficio item suspendi potest Capitulum ut sic, ut aperte colligitur ex cap. Quisque, de Electione in sexto, & ex Extravagant. i. de Electione: ubi non solum Capitula Ecclesiarum, sed etiam Conventus monasteriorum, scilicet regularium, ut ibi Glossa exponit a beneficiis suspenduntur: non solent autem singuli religiosi de conventu propria habere beneficia; sed tota communitas interdum habet aliqua beneficia sibi vnita: igitur ab huiusmodi beneficiis suspenditur totus conventus. Vnde fit idem operari huiusmodi suspensionem circa Capitulum ut sic, quod in priuata persona operatur similis suspensio, proportionem seruata: nam & priuat Capitulum fructibus beneficii, & impedit, ne suos illos efficiat, vel si ab officio sit suspensio, priuat usu iurisdictionis, & consequenter impedit, ne actus eius validi & ratione sint.

Dico Terrio, posset suspendi Capitulum, non solum, quatenus unum corpus politicum est, sed etiam ita, ut singuli a suis propriis, ac personalibus officiis, aut beneficiis suspendantur. Probatur, quia cum totum Capitulum ita delinquit, ut sit suspensio dignum, illud delictum ita est totius corporis, ut tamen per singulares personas exerceatur, ut per se constat: potest autem delictum esse & omnium, & singulorum, & adeo grane, ut per solam suspensionem ab officiis vel beneficiis communibus non satis puniatur: ergo potest talis suspensio ferri, quae non solum totum Capitulum ut sic afficiat, sed etiam singulas personas a beneficiis, vel officiis personalibus suspendat. Et confirmatur, nam, cum Capitulum interdicatur, singulae personae interdicuntur, ut

Suspensio ferri potest in communitatem, ut supra ostendimus.

Quibus modis possit communitas suspendi.

infra suo loco videbimus: ergo potest Capitulum ita suspendi, ut singula etiam personae suspendantur: nam licet quoad hoc non sint omnino similes hae censurae, ut infra ostendam, in hoc tamen esse possunt: quando est in personis singulis sufficiens causa & ratio suspensionis sic lata, cum in iudice seu superiore non desit potestas ad convenientem & proportionatam penam imponendam. Et confirmatur tandem ex cap. *Quia saepe*, de Electione in 6. ubi Capitulum ita suspenditur ab officiis, & beneficiis, ut etiam singulae personae suspendantur à suis beneficiis donec restituant. Verum est tamen, quando suspensio fertur hoc modo, duplicem quodammodo suspensionem per modum vnius ferri: nam & suspenditur Capitulum per modum vnius, & praeterea fertur vniuersalis suspensio in omnes clericos, ex quibus tale Capitulum constat. Vnde etiam colligitur, hanc secundam posse etiam per se ferri sine prioritate ut non suspendatur Capitulum, ut Capitulum est, seu per modum vnius corporis, sed solū multitudo quaedam constans ex his hominibus, quae licet nomine collectiuo significetur, ut nomine clerici, vel alio simili; retamen vera suspensio tunc solū fertur distributue in omnes clericos talis populi, &c. De quo modo suspensionis plura statim dicemus.

De usu ferendi suspensionem in communitatem.

Dico quarto, licet haec vera sint quoad potestatem, nihilominus iuxta frequentem usum, suspensio in solum Capitulum ut sic fertur, nisi aliud in iure vel sententia expresse declaratur. Probat, quia Capitulum in rigore non significat singulas personas de Capitulo, sed vniuersitatem ipsam: ergo suspensio Capituli solum communitatem ligat, ut vnum corpus est, quia vis illorum verborum non solum hanc interpretationem patitur, sed etiam exigit in omni proprietate: nam dicitur in l. *Sicut muni. ipsi*, ff. Quod cuiusque vniuer. nom. Non, quod vniuersitas debet, singuli debent: ergo ita est huiusmodi suspensio & poena interpretanda. Dixi autem, Nisi aliud in sententia vel iure declaratur, quia tunc cum potestas non desit, ut ostensum est, clarum est talem esse suspensionem, & eius effectum, qualem verba ipsius legis aut sententiae declarant. Addi potest. N. si ex materia, vel circumstantiis aliud constet: quia perinde est, ac si verbis declaratur, tunc autem talis esse censetur casus (ut in simili de interdicto dicemus) quando contigit suspensionis materiam, vel effectum intentum talem esse, ut non possit comparari, nisi suspensio ad singulas personas redundet.

Exemplum est in dict. cap. *Quia saepe*, de Electione in 6. ubi sic fertur suspensio, *Decernimus, ut hi, qui de cetero praemissa praesumpserint, eo ipso sint, & tamdiu maneant ab officio & beneficiis quibuscunque suspensi, donec restituerint: quidquid de bonis perciperint supra dictis.* Praemittitur autem in eodem textu, quod quaedam Capitula siue conuentus, & singulares eorum personae Sede vacante bona Praelati, vel ipsius Sedis occupabant, & inter se diuidebant: ergo suspensio inferius lata non solum cadit in conuentus ipsos, sed ad singulas personas descendit, quatenus singulae erant participes illius delicti, & ad restituendum tenebantur. Vnde illa suspensio fertur in omnes delinquentes, siue sint communitates aliquae, siue singulares personae: quod necessarium esse diximus, ut per suspensionem contra communitatem latam singulares etiam personae suspendantur. Et ideo si aliqua personae essent participes illius delicti ut membra communitatis, & non ut priuatae personae deliquissent, vsurpando praedicta bona, illam suspensionem non incurrerent. Atque id semper necessarium videtur, ut suspensio sic extendatur, sicut ex dictis constat.

Quocirca, si suspensio feratur contra aliquam communitatem, quae non conficit proprie vnum corpus Collegij, quod communi consilio, & auctoritate res communes administrat, sed tantū est quaedam multitudo Ecclesiasticarum personarum, quae per modum vnius collectionis significatur, ut si suspensio feratur in clerum Conimbricensem, talis suspensio propter subiectam materiam non potest ferri in communitatem, ut communitas est, quia neque illa habet actiones, vel administrationes aut beneficia communia, à quibus suspendatur neque etiam est proprie vnum corpus morale, quod suspendi possit. Quamuis ergo suspensio feratur sub illo nomine collectiuo, fertur tamen in singulares personas: non aliter quam, si distributue seu indefinitē ferretur in clericos hoc vel illud facientes. Vnde sit ut talis suspensio singulas personas à suis officiis vel beneficiis suspendat, non tamen omnes, etiam si omnes sub collectiuo nomine comprehendere videantur, sed solum illas, quae causam vel delictū, ob quod suspensio lata est, commiserunt: quia ut iam dicemus, suspensio non incurritur, nisi propter culpam.

Tandem addendum est, communitatem illam, in quam ferri potest suspensio debere esse Ecclesiasticam, seu clericorum, quia, quod supra ostendimus, solos clericos esse capaces huius censurae, eadem proportionem applicandum est ad communitatem, cui ferri potest: rationibus ostendi potest. Solet autem talis suspensio regulariter fieri cum expressione communitatis, vel in speciali contra tale vel tale Capitulum, vel in generali contra Capitulum conuentus, &c. Vel definite contra illa tantum, vel sub definitione, seu distributione, scilicet contra hoc facientes, siue sint Episcopi, siue Capitula, &c. Adde vero, quāuis haec distributio expresse & speciatim non fiat, si generatim feratur suspensio contra omnes, qui hoc vel illud fecerint, & actio illa vel delictum, ob quod fertur suspensio, tale sit, ut à Capitulo, vel conuentu committi possit, suspensionem etiam ad illa extendi, quia sunt capacia talis suspensionis; & ipsa generaliter lata est, ut supponitur. Quod quidem dubitationem non habet, quando nullum ponitur determinatum nomen personale, sed tantum signū distributiū, cum pronomine vniuersali, ut omnes qui hoc fecerint. Quicquid, hoc fecerit, &c. Quia sub illa distributione propriissime continentur congregationes. At vero, si addatur nomen personale, ut omnis homo, omnis clericus, omnis persona Ecclesiastica. Tunc potest esse nonnulla dubitandi ratio, quia Capitulum neque est homo, nec clericus, nec persona: nihilominus tamē censo etiam sub illa distributione comprehendere, tum quia in praesenti materia secundum communem usum, sub homine, hominum congregatio comprehenditur, ut declarauimus supra de censuris in communi, tum etiam, quia delictum communitatis non fit, nisi per ipsas personas, saltem ut sunt membra illius communitatis: & ideo sub eadem ratione illas comprehendit.

Aliae dubitationes, quae hic moueri possent, ex dictis supra de censuris in communi peti possunt, praesertim illa: an, qui semel suspensus est, possit iterum suspendi: non est enim dubium, quin id fieri possit, non solum, quando suspensiones sunt diuersarum rationum seu effectuum, sed etiam, si ab eisdem rebus suspendantur, propter diuersas causas vel titulos. Illa vero questio, an talis censura possit ferri in defunctum, hic non habet locum, cum defunctus Ecclesiasticas functiones exercere non valeat. Quatenus vero defunctus interdum fruatur aliquo tempore post mortem fructibus beneficii potest suspensio à beneficio vel lata tempore vitae ad illud tempus post mortem extendi: vel etiam post mortem ferri per modum purae poenae propter delictum commissum: neutrum enim iurisdictionem humanam excedit.